

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Rundskriv

Nr.
G-05/2019

Vår ref.
19/5252 KLI

Dato
18.08.2021¹

Rundskriv om særlig rettshjelptiltak i forbindelse med feilaktig praktisering av adgangen til å motta sykepenger, arbeidsavklaringspenger og pleiepenger ved midlertidig opphold i et annet EØS-land

Det er avdekket at Nav har hatt en feilaktig praktisering av adgangen til å motta sykepenger, arbeidsavklaringspenger og pleiepenger ved midlertidig opphold i et annet EØS-land. Den feilaktige praktiseringen kan ha ført til at krav på ytelsene er blitt avslått, at ytelsene er stanset og at ytelser som er blitt utbetalt under det midlertidige oppholdet, feilaktig er krevd tilbakebetalt.

Nav har av eget tiltak iverksatt en gjennomgang av saker etter 1. juni 2012, og vil behandle disse på ny. Høyesterett konkluderte i dom 2. juli 2021 med at folketrygdens oppholdskrav for arbeidsavklaringspenger har vært praktisert feil opp mot EØS-retten både før og etter 1. juni 2012. Det legges til grunn at tilsvarende feilpraktisering gjelder ytelsene sykepenger og pleiepenger, samt rehabiliteringspenger og attføringspenger som er forløperne til arbeidsavklaringspenger som ble etablert i 2010.

Med hjemmel i rettshjelploven § 7 tredje ledd har Justis- og beredskapsdepartementet besluttet å iverksette et særlig rettshjelptiltak uten økonomisk behovsprøving for personer som er omfattet av Navs feilaktige praktisering. Det presiseres at søkere som har andre dekningsmuligheter ikke er omfattet av dette tiltaket. Det vises her til rettshjelploven § 5, som gjelder tilsvarende for denne gruppen.

¹ Rundskrivet ble opprinnelig gitt 04.12.2019.

Hvem omfattes av ordningen

1. Ordningen omfatter personer som har fått vedtak om stans, avslag og/eller feilaktig tilbakebetaling av sykepenger, arbeidsavklaringspenger (rehabiliteringspenger/attføringspenger) og pleiepenger, fordi vedkommende fra og med 1994 midlertidig har oppholdt seg i et annet EØS-land. Ordningen gjelder der nytt vedtak ikke ender med full omgjøring til gunst for den det gjelder. Fritt rettsråd gis til disse personene uten økonomisk behovsprøving, uten at det påløper egenandel og etter følgende satser:
 - a. Vurdering av om det nye vedtaket skal påklages: 3 ganger offentlig salærsats.
 - b. Utarbeidelse av klage til Nav Klageinstans/anke til Trygderetten: et tillegg på 4 ganger offentlig salærsats.
2. Personer som har fått omgjort vedtak, helt eller delvis, og som mener å ha et økonomisk tap som kreves dekket etter alminnelige erstatningsregler, gis rett til fritt rettsråd uten økonomisk behovsprøving, uten at det påløper egenandel og etter følgende satser:
 - a. Vurdering av erstatningskrav: 3 ganger offentlig salærsats.
 - b. Fremsettelse av erstatningskrav overfor Nav: et tillegg på 5 ganger offentlig salærsats.
 - c. Utarbeidelse av klage på erstatning overfor særlig klagenemnd²: 5 ganger offentlig salærsats.
3. Dette tiltaket kommer til anvendelse uavhengig av om man i tillegg har vært utsatt for strafforfølgning og dermed har krav på fritt rettsråd etter rettshjelplovens § 11 første ledd nr. 3.

Nærmere om ordningen

Statsforvalteren i Oslo og Viken (tidligere Fylkesmannen i Oslo og Viken) oppnevner, etter innspill fra Advokatforeningen, to koordinerende advokater. De koordinerende advokatene har til oppgave å sikre god og ensartet behandling av sakene ved å dele informasjon mellom advokatene som yter fritt rettsråd etter nr. 1 og 2. De koordinerende advokatene honoreres av Statsforvalteren i Oslo og Viken for medgått tid etter salærforskriften. Statsforvalteren i Oslo og Viken kan gi nærmere rammer for oppdraget.

Advokatene har adgang til å egeninnvilge rettshjelp med inntil stykkprissatsen som følger av nr. 1 og 2 ovenfor. Eventuell søknad om utvidet bevilling sendes til statsforvalteren og kan påklages til Statens sivilrettsforvaltning. Det vises her til forskrift til lov om fri rettshjelp §§ 3 -2 og 3 – 5 som gjelder tilsvarende. Det presiseres at grunnlaget for utvidet bevilling mht. vurdering av å påklage det nye vedtaket og

² Jf. Forskrift 22.03.2020 nr. 889 om nemnd for behandling av klager på erstatning fra Arbeids- og velferdsetaten.

vurdering av erstatningskrav, er stykkprisene i henholdsvis nr. 1 a) og nr. 2 a). For utarbeidelse av klage og fremsettelse av erstatningskrav er grunnlaget for utvidet bevilling stykkprisene i henholdsvis nr. 1 b) og nr. 2 b).

Rundskrivet trer i kraft umiddelbart.

Justis- og beredskapsdepartementet, 18.08.2021.

Med hilsen

Jostein Haug Solberg
avdelingsdirektør

Linn Krogsveen
departementsrådgiver